

DIMITTENDER, STUDIEJOB OG PRAKTIK

Dette er DSF's politikpapir om dimittend-, studiejob- og praktikpolitik og omhandler, hvad der sker, når studerende og arbejdsmarkedet mødes. Det er vigtigt, at studerende i vores møde med arbejdsmarkedet tilbydes ordentlige vilkår og for eksempel ikke ansættes på prekære vilkår.

Derudover mener DSF grundlæggende, at det er vigtigt, at vi som studerende har ro til at fordybe os i vores studie, og at studiejob og praktik mv. bør være en ressource og ikke en byrde. Der skal derfor skabes ordentlige rammer for studiejob, så bekymringer om at skulle have de rigtige erfaringer på CV'et, få det rigtige job som dimittend og at have det rigtige studiejob under uddannelsen, ikke kompromitterer fordybelsen i uddannelsen

Dimittender

Når vi dimitterer, har vi som studerende et ønske om at komme ud i fagligt relevant arbejde og anvende den viden og de kompetencer, vi har tilegnet os gennem vores studier. Men det, at vi kommer i arbejde, må ikke være et kriterium, der påvirker selve vores uddannelser, hverken i indhold eller udbud. Udfordringen med dimittendledighed må ikke løses med uddannelsespolitik, såsom erhvervsretning og dimensionering, men skal i stedet forsøges løst med beskæftigelsespolitik. Uddannelsesinstitutionernes opgave er at udvikle de bedste uddannelser vi kan opnå, således at vi som dimittender står med de bedst mulige kompetencer inden for vores kernefaglighed. En del dimittender vælger bevidst ikke at gå direkte fra endt uddannelse og til arbejdsmarkedet. Dette skal være acceptabelt og ikke blive et billede på en falsk høj ledighed blandt dimittender.

For nogle dimittender opleves tiltrædelse af første job som udfordrende på grund af begrænset erhvervs erfaring fra manglende relevant studiejob og/eller praktik. Dette kan resultere i dimittender, som er ufrivilligt jobsøgende eller som er nødsaget til ansættelse i usikre stillinger. Denne problemstilling kan ikke løses ét sted, men skal indtænkes bredt i arbejdsmarkedspolitikker som et delt ansvar mellem arbejdsmarkedets parter, især aftagere og fagforeninger. Derfor skal DSF sikre og deltage i øget koordination mellem arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutionerne og studerende.

Det er væsentligt at arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitik klart adskilles, således at arbejdsmarkedspolitik ikke medfører regulering af uddannelserne. Vores uddannelser må aldrig gå på kompromis med kernefagligheden. Derfor skal uddannelsesinstitutionerne ikke udbyde ECTS belagte kurser, hvor dele af undervisningen udelukkende har det formål at få dimittender hurtigere i beskæftigelse.

Dimittender med funktionsnedsættelser har ofte sværere ved at finde et arbejde på grund af strukturelle barrierer. Det er blandt andet, fordi studerende med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser i mindre grad har studiejobs og derfor som dimittender i

37 højere grad rammes af krav om forudgående erhvervserfaring for at få et arbejde. DSF
38 mener, at dimittender med fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser skal
39 understøttes, så de har lige adgang til arbejdsmarkedet.

40 Derfor mener DSF at jobcentre skal opkvalificeres til bedre at tage sig af folk med
41 funktionsnedsættelser og der skal gøres en indsats for at gøre arbejdsmarkedet mere
42 inkluderende.

43 Som international dimittend¹ opleves yderligere problemstillinger, når man ønsker at
44 indtræde på det danske arbejdsmarked. Økonomiske incitament er i sig selv et for smalt
45 parameter at vurdere gevinsten af internationale studerende på, da de i høj grad bidrager
46 med viden, der højner uddannelsesniveaet og skaber et globalt perspektiv både på
47 uddannelser og arbejdsmarkedet. Derfor skal DSF arbejde for, at forbedre forholdene for
48 internationale dimittender, heriblandt forlænge jobsøgningsperioden til ét år.

49 En af grundstenene for at kunne bidrage til det danske arbejdsmarked er gode
50 dansk kundskaber. Disse kundskaber opnås undervejs på uddannelsen og derfor mener
51 DSF, at dansk kurser skal være gratis og let tilgængelige under uddannelsen for
52 internationale studerende.

53 Uddannelsesinstitutionerne skal skabe klarhed omkring de kompetencer, vi studerende
54 tilegner os gennem vores uddannelsesforløb. Aftagerpaneler er meningsfulde, når de
55 skaber mulighed og rum for faglig afklaring mellem institutioner og aftagere. Det er dog
56 vigtigt, at dette ikke fører til en forringelse af kernefagligheden på uddannelserne med
57 henblik på øget erhvervsretning. DSF mener derfor, at det er vigtigt at oprette og
58 videreudvikle gode aftagerpaneler.

59 Aftalen om begrænsning af dobbeltuddannelse, uddannelsesloftet, er en hindring for, at
60 dimittender kan påbegynde en ny uddannelse på samme niveau. Det er til gavn for
61 samfundet, at dimittender har muligheden for at tilegne sig yderligere viden og
62 dygtiggøre sig indenfor flere fagligheder. Derfor mener DSF, at uddannelsesloftet skal
63 afskaffes.

64 Det er DSF's holdning, at arbejdsgivere, fagforeninger, dimittender og
65 uddannelsesinstitutioner har et ansvar for at samarbejde med hinanden for at holde sig
66 orienterede i den faglige udvikling, samt for at bruge dimittendernes kompetencer bedst
67 muligt.

68 DSF mener;

- 69 • at arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitik klart skal adskilles, og vores uddannelser
70 aldrig må gå på kompromis med kernefagligheden
- 71 • at uddannelsesinstitutionerne aldrig bør udbyde ECTS-belagte kurser med det
72 formål at få dimittender hurtigere i beskæftigelse

¹ Når der her siges internationale dimittender, henvises der til full-degree studerende.

- 73 • at det er et delt ansvar mellem uddannelsesinstitutioner, fagforeninger,
74 dimittender og aftagere at mindske ledigheden blandt dimittender
- 75 • at dimittender med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser skal understøttes,
76 så de har lige adgang til arbejdsmarkedet
- 77 • at det er vigtigt at oprette og videreudvikle gode aftagerpaneler
- 78 • at arbejdsgivere skal holde sig orienterede i den faglige udvikling samt forstå og
79 bruge dimittendernes kompetencer
- 80 • at uddannelsesloftet skal afskaffes
- 81 • at internationale dimittender bidrager med viden der højner uddannelsesniveau og
82 bidrager med globale perspektiver og at jobsøgningsperioden derfor skal udvides
83 til et år

84 **Studiejobs**

85 Studiejobs er for mange studerende en integreret del af hverdagen både personligt og
86 fagligt. Et meningsfuldt studiejob afhænger af hvad den enkelte søger efter i et studiejob.
87 Et studiejob defineres som et betalt arbejde ved siden af studiet og skal ikke betragtes som
88 en del af uddannelsen. Det skal ikke være en nødvendighed at have et studiejob for at få
89 økonomien til at hænge sammen eller senere kvalificere sig til et job.

90 Det er endvidere vigtigt, at arbejdspladsen tilbyder løn og vilkår efter den fagligt relevante
91 overenskomst. Herunder skal det sikres at studiejobs ikke må fungere som løntrykkeri på
92 arbejdsområdet. I forlængelse heraf mener DSF, at det er helt centralt, at studenteransatte
93 får mulighed for at få en fast tillidsrepræsentant. Deraf skal det altid være tydeligt for den
94 studenteransatte, hvilke rettigheder man har, og hvor man skal henvende sig, hvis de
95 bliver overtrådt.

96 Der skal være tilstrækkeligt arbejde til dimittender og studerende. DSF mener derfor, at
97 studerende ikke bør ansættes i fuldtidsstillinger, der burde være besat af dimittender, men
98 har mulighed for ansættelse i faktiske studiejobs

99 EU/EØS-studerende skal have lov til at tjene lige så meget som danske studerende uden
100 at miste retten til SU. Der skal ikke være nogen begrænsning på hvor mange timer ikke-
101 EU/EØS-studerende må arbejde. DSF finder det uacceptabelt, at internationale
102 studerende forskelsbehandles fra danske. Når internationale studerende fra EU/EØS-
103 lande påkræves at arbejde mindst 10 timer om ugen for at modtage SU, mens det samme
104 krav ikke gælder for danske studerende, bliver internationale studerende stillet dårligere.
105 Derfor mener DSF, at dette krav skal ophæves og alle internationale studerende ligestilles
106 med danske og kan til- eller fravælge studiejobs. Så længe reglen om 10-timers arbejde er
107 en realitet, skal internationale studerende kunne medregne frivilligt arbejde og
108 danskundervisning i de 10 timer. Desuden bør dette opgøres månedligt fremfor ugentligt.

109 For nogle studerende kan studiejobbet ende med at fylde så meget, at det bliver svært at
110 følge et fuldtidsstudium ved siden af. Derfor er det vigtigt, at studiejobs er fleksible, så

111 man som studerende ikke bliver overbelastet, særligt i eksamensperioder. DSF forstår
112 studierelevant arbejde som stillinger, hvor der stilles krav om studieaktivitet på en
113 relevant videregående uddannelse. DSF mener, der her bør stilles højere krav til
114 arbejdsgiver. Dette indebærer blandt andet krav til, at studierelevante stillinger tilbyder
115 arbejdsopgaver, der er fagligt relevante for den studerende. Man kan ikke forvente, at en
116 studenteransat står til rådighed på samme måde som en fuldtidsansat. DSF mener derfor,
117 at et studiejob på mere end 15 timer om ugen er urealistisk at varetage for langt de fleste
118 studerende. DSF er kritisk over for tendensen til, at flere og flere studerende ser sig
119 nødsaget til at arbejde mere og mere ved siden af studiet, enten af økonomiske hensyn
120 eller på grund af et øget pres om at opbygge det bedste CV.

121 Desuden bidrager frivilligt engagement med erfaringer, der kan være givende for
122 studerendes liv nu og i fremtiden. Disse erfaringer kan være lige så relevante som ved et
123 betalt studiejob.

124 DSF mener;

- 125 • at et studiejob ikke bør være et fagligt kvalifikationskrav til et senere arbejde
- 126 • at et studiejob ikke skal være en nødvendighed for at få økonomien til at hænge
127 sammen
- 128 • at et godt studiejob bør have relevans for den studerendes faglighed
- 129 • at arbejdspladsen skal tilbyde løn efter den fagligt relevante overenskomst og
130 generelt sikre gode og sikre arbejdsforhold
- 131 • at studenteransatte skal have mulighed for at få en fast tillidsrepræsentant
- 132 • at det altid skal være tydeligt for den studenteransatte, hvilke rettigheder man har
133 og hvor man skal henvende sig, hvis de bliver overtrådt
- 134 • at kravet til studerende fra EU/EØS-lande om at have mindst 10 timers arbejde om
135 ugen for at modtage SU, skal ophæves
- 136 • at frivilligt arbejde og danskundervisning også tæller med i de 10 timer om ugen
- 137 • at loftet over hvor meget ikke EU/EØS studerende må tjene ved siden af studiet
138 ophæves
- 139 • at alle internationale studerende skal ligestilles med danske
- 140 ● at studiejobs skal være fleksible, særligt ifm. eksamensperioder

141 **Praktik**

142 Det er centralt, at ECTS-givende praktikforløb er meningsfulde for studiets faglighed.
143 Uddannelsesinstitutionen skal derfor stilles til ansvar for, at praktikforløb foregår under
144 forhold, der tilfører kvalitet til uddannelsen. Det er vigtigt, at praktik aldrig bare bliver
145 billig arbejdskraft, men også anses som et værdifuldt bidrag til praktikstedet.

146 Herunder må det forhindres at praktik bliver udnyttet til at trykke løn og arbejdsforhold
147 på arbejdspladsen eller i branchen som helhed. Ligeledes er DSF modstander af at
148 fastansatte stillinger udskiftes med praktikanter.

149 Inden for visse fagområder er der ikke et tilstrækkeligt udbud af praktikpladser. Det er
150 særligt problematisk på de studier, hvor praktik er en integreret, obligatorisk del af
151 uddannelsen. Derfor mener DSF, at den danske stat skal være med til at sikre
152 praktikpladser inden for forskellige fagområder, der lever op til kvalitetskravene som de
153 er beskrevet i dette papir. Dette skal blandt andet ske ved at gøre det mere attraktivt for
154 arbejdsgivere af alle størrelser at udbyde praktikpladser.

155 På visse uddannelser er praktikforløb, herunder projektorienterede uddannelsesforløb,
156 enten en integreret del eller noget, som studerende kan tilvælge. DSF mener, at
157 uddannelsesinstitutionerne har et ansvar for, at disse praktikforløb forløber
158 hensigtsmæssigt og med den studerendes læring i fokus. DSF mener desuden, at
159 uddannelsesinstitutionerne har et særligt ansvar for praktikforløb, som er en obligatorisk
160 del af uddannelsen.

161 Studienævn spiller en vigtig rolle ifm. kvalitetssikring af praktikstederne. Derudover skal
162 studienævnet fastlægge tidsrammen og antal ECTS-point. Herunder skal der gøres op
163 med det urealistiske misforhold mellem tidsramme og ECTS-point der findes flere steder,
164 f.eks. hvor 15 ECTS-point praktikforløb reelt dækker over en 30- til 40-timers arbejdsuge.
165 Godkendelse af selve praktikstedet skal ligge hos studienævnet. Godkendelsen må aldrig
166 være baseret udelukkende på timetal, men skal afspejle stedets faglige relevans og niveau
167 for den studerende.

168 På samme måde som studienævn spiller en vigtig rolle i at sikre den faglige kvalitet i et
169 praktikforløb, spiller fagforeningerne en vigtig rolle i at sikre ordentlige arbejdsforhold og
170 et ordentligt arbejdsmiljø for de studerende i praktik. Fagforeningerne har i den
171 forbindelse et ansvar for at løfte den opgave, mens virksomheder og
172 uddannelsesinstitutioner har et ansvar for at samarbejde om at sikre de studerende
173 ordentlige forhold på deres praktiksteder.

174 Uddannelsesinstitutionerne skal tilbyde vejledning til studerende, der sikrer viden om
175 ansøgning, opstart, forhold og rettigheder i praktikforløb. DSF mener, at
176 uddannelsesinstitutionerne skal sørge for, at studerende bliver tilbudt hjælp til at udforme
177 en retfærdig og juridisk bindende kontrakt, der bl.a. sikrer dem at kunne deltage i
178 eksaminer og evt. undervisning sideløbende med praktikken. I den forbindelse skal
179 uddannelsesinstitutionerne udbyde fleksible undervisningsforløb i praktikperioden. Der
180 bør desuden gives løbende feedback mellem studerende, praktiksted og
181 uddannelsesinstitution, for at sikre at arbejdsgiverne kan udbyde de bedst mulige
182 praktikpladser, og at de studerende får ordentlig vejledning både fra
183 uddannelsesinstitution og praktiksted. Derudover mener DSF, at det er problematisk, at
184 der på nogle studier er strukturelle barrierer for at vælge praktik i andre byer, fx at man
185 har obligatorisk fremmøde i sin studieby samtidig med praktikken.

- 186 DSF mener;
- 187 • at praktik skal være fagligt relevant og foregå under ordentlige forhold
 - 188 • at praktik aldrig blot må fungere som billig arbejdskraft
 - 189 • at det bør gøres mere attraktivt for arbejdsgivere at tilbyde relevante praktikpladser
 - 190 • at det skal være studienævnene, der godkender og fastlægger rammerne for
 - 191 praktikken
 - 192 • at godkendelse af praktik ikke udelukkende skal baseres på timetal, men skal
 - 193 afspejle stedets faglige relevans og niveau
 - 194 • at uddannelsesinstitutionerne bør have en central vejledningsfunktion og tilbyde
 - 195 studerende hjælp til at udforme fair og juridisk bindende kontrakter
 - 196 • at arbejdsgiverne bør vejledes i at udbyde bedre praktikpladser og i at give grundig
 - 197 vejledning til deres praktikanter
 - 198 • at den danske stat skal være med til at sikre praktikpladser inden for forskellige
 - 199 fagområde